T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/174
KARAR NO : 2024/270
KARAR TR : 08/07/2024

ÖZET: Davacının Ceza ve İnfaz Kurumunda geçirdiği infaz sürecinde, haksız verildiğini ileri sürdüğü hücre cezasının kesinleşmesi beklenmeden infaz edilmesi sebebiyle, uğradığını ileri sürdüğü maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N.B
Vasisi :U.B
Davalı : Adalet Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vasisi, Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda müebbet hapis cezasına mahkum davacı hakkında, Disiplin Kurulu Başkanlığının 06/10/2005 tarih ve 2005/92 sayılı kararı ile verilen 13 gün hücreye koyma cezasını iptal eden İnfaz Hakimliği kararının kendisine tebliğ edilmediğini, idarenin Ağır Ceza Mahkemesi kararını beklemeksizin hücre hapsi cezasını infaz ettiğini, hücre cezası nedeniyle bir yıl açık görüş haklarının engellendiğini, özgürlük hakkının keyfi olarak engellendiğini, kendisinin ve ailesinin özel hayatının ihlal edildiğini belirterek, 10.000 TL maddi ve 75.000 TL manevi tazminat ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Bolu 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 20/02/2023 tarih ve E.2022/563, K.2023/110 sayılı kararı ile, davanın mahkemelerinin görevsizliği nedeniyle dava şartı yokluğundan usulden reddine, dosyanın talep halinde görevli Bolu Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

3 . **Bolu 1. Ağır Ceza Mahkemesi 10/04/2023 tarih ve E.2023/221, K.2023/188 sayılı kararı** ile, davacının tazminat istemine ilişkin davanın gereğinin takdirinin idari yargı görev alanında kaldığı ve bu mahkemeler önünde tazminat isteminde bulunabileceği gözetildiğinden mahkemelerinin görevsizliğine, dosyanın talep halinde görevli ve yetkili Bolu nöbetçi idare mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, karara karşı istinaf yoluna başvurulması üzerine, Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 30/11/2023 tarih E.2023/786, K.2023/1519 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Tazminat istemine ilişkin CMK'nın 141. maddesinde suç soruşturması ve kovuşturması sırasında gerçekleşen koruma tedbirlerindeki hukuka aykırılıklar yönünden bu kanun hükümlerine göre tazminat istenebileceği belirtilerek tazminat istenebilecek hallerin tahdidi şekilde sıralandığı, davacınınKocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü iken Disiplin Kurulu Başkanlığınca 06/10/2005 tarihli ve 2005/92 Karar sayılı 13 gün hücreye koyma cezası ile cezalandırıldığını, Kocaeli 4. Asliye Ceza Mahkemesi (İnfaz Hakimliği)'nin 13/10/2005 tarih, 2005/275 Esas ve 2005/275 Karar sayılı kararı ile hücreye koyma cezasının onanmasına yer olmadığına dair karar verildiği, Kocaeli 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 19/10/2005 tarih ve 2005/1061 Müt. sayılı kararı ile Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 17/10/2005 tarih ve 2005/422 sayılı itirazının reddine karar verildiği, bu sebeple haksız yere düşünce, ifade ve iletişim özgürlüğünün engellendiğini ve hücre hapsiyle cezalandırıldığını, bir yıl boyunca ailesi ile açık görüş yapamadığından tazminat talebinde bulunduğu anlaşılmıştır.

Davacının taleplerinin mahkememiz görev alanına giren CMK 141 vd maddelerinde açıklanmış olan güvenlik tedbirlerinin haksız uygulanması sebebiyle ilgili bir mağduriyet olmadığı, bahsettiği hususların cezaevi disiplin kurulunca gerçekleştirilen bir idari işlem olduğu ve mahkememizin görev alanına girmediği anlaşılmakla; davacının tazminat istemine ilişkin davanın gereğinin takdirinin İdari Yargı görev alanında kaldığı ve bu mahkemeler önünde tazminat isteminde bulunabileceği gözetildiğinden mahkememizin görevsizliğine karar verilmiştir..."

4. Davacı vasisi, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. Bolu İdare Mahkemesi 27/12/2023 tarih ve E.2023/1705, K.2023/1777 sayılı kararıile, davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Kocaeli İdare Mahkemesine gönderilmesinekarar vermiştir. Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 30/01/2024 tarihli E.2024/135, K.2024/73 sayılı kararı ile, davacı tarafından Mahkeme Başkanlığına hitaben yazılmış bir dilekçe olmadan sunulan dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

6. Davacı, bu kez Kocaeli 2. İdare Mahkemesine gönderdiği dilekçe ile 135.000 TL maddi ve manevi tazminat istemiyle, yine idari yargı yerinde dava açmıştır.

7. **Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 08/03/2024 tarih ve E.2024/291 sayılı kararı**ile, adli yargının görev alanına giren davada Mahkemelerinin görevli olmadığı sonucuna vararak, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Dosyanın incelenmesinden;

Davacı tarafından, Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığının 06.10.2005 tarih ve 2005/92 Karar sayılı kararı ile verilen 13 gün hücreye koyma cezası ile cezalandırılmasına dair kararın kanuna aykırı olduğunu, 2005/92 sayılı karar ile verilen 13 gün hücreye koyma cezası fiilinin karşılığı olmadığını, hukuki sürecin kanunsuzca işlediğini, Hakimlik ve Ağır Ceza Mahkemelerinin de itirazını beklemeden kararlarını verdiklerini, bunun alenen hak ihlali olduğunu, 2005/92 sayılı 13 günlük hücre hapsinin iptal edildiği halde İdarenin hücre hapsini infaz ederek ağır bir ihlal de bulunduğunu, 13 günlük hücre cezası nedeniyle 1 yıl açık görüş haklarının paralel ceza olarak engellendiğini, kanunsuz işlemde bulunulduğunu, ağır biçimde mağdur edildiğini, kendisinin ve ailesinin sosyal yaşamının, özel hayatının tahrip edildiğini, kendisini ve ziyaretçisi olan ailesini de mağdur eden 1 yıl süren ağır bir ihlalin söz konusu olduğunu beyanla Anayasa'nın 40.maddesine göre zararın ortadan kaldırılmasını ihlalleri ve manevi zararının telafisini, maddi ve manevi zararının giderilmesini talep ettiğini beyanla 145.000,00-TL maddi - manevi tazminat talebinde bulunulduğu,

-Bolu 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 10.04.2023 tarih ve E:2023/221, K:2023/188 sayılı kararıyla, "Davacının taleplerinin mahkememiz görev alanına giren CMK 141 vd maddelerinde açıklanmış olan güvenlik tedbirlerinin haksız uygulanması sebebiyle ilgili bir mağduriyet olmadığı, bahsettiği hususların cezaevi disiplin kurulunca gerçekleştirilen bir idari işlem olduğu ve mahkememizin görev alanına girmediği anlaşılmakla; davacının tazminat istemine ilişkin davanın gereğinin takdirinin İdari Yargı görev alanında kaldığı ve bu mahkemeler önünde tazminat isteminde bulunabileceği" gerekçesiyle görevsizlik kararı verildiği,

-bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesinin 30.11.2023 tarih ve E:2023/786, K:2023/1519 sayılı kararıyla istinaf başvurusunun esastan reddine karar verildiği,

-anılan karar sonrasında davacının talebi üzerine Bolu 1. Ağır Ceza Mahkemesince (E:2023/221) dosyanın Bolu İdare Mahkemesine gönderildiği, Bolu İdare Mahkemesinin 27.12.2023 tarih ve E:2023/1705, K:2023/1777 sayılı kararıyla da davanın yetki yönünden reddine karar verilerek dosyanın Mahkememize gönderildiği görülmektedir.

Olayda;

Davacı iddiası, yukarıda hükümlerine yer verilen 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 4. maddesinde yer alan "...Hükümlülerin cezalarının infazı .... Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu... gibi işlem ve faaliyetlere" ilişkin olup, bu şikayetleri incelemenin ve karara bağlamanın İnfaz Hâkimliğinin görevinde olduğu düzenlemesine istinaden, bu konulardaki şikayetlere bakmakla adli yargı yerinin görevli olduğu belirlendiğinden, aynı şikayetten kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılacağı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda;

Dosya kapsamı ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, açılan davanın anılan Yasa hükmü uyarınca görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmış olup, Bolu 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 10.04.2023 tarih ve E:2023/221, K:2023/188 sayılı dosyasında verilen ve bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesinin 30.11.2023 tarih ve E:2023/786, K:2023/1519 sayılı kararıyla istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilerek kesinleşen görevsizlik kararı da dikkate alındığında, olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için yukarıda anılan amir hüküm uyarınca dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

8. 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, infaz hâkimliklerinin kuruluş, görev, çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.

(Değişik ikinci fıkra:14/4/2020-7242/1 md.) Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da

Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak, işleri yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hâkimliklerine ilişkin hükümleri kapsar.

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK/700/133 md.)"

9. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliklerinin Görevleri"* başlıklı 4. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:

...

2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

3. Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak..."

10. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararların kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle bu karar, işlem veya faaliyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren onbeş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabilir.

Şikâyet, dilekçe ile doğrudan doğruya infaz hâkimliğine yapılabileceği gibi; Cumhuriyet başsavcılığı veya ceza infaz kurumu ve tutukevi müdürlüğü aracılığıyla da yapılabilir. İnfaz hâkimliği dışında yapılan başvurular hemen ve en geç üç gün içinde infaz hâkimliğine gönderilir. Sözlü yapılan şikâyet, tutanağa bağlanır ve bir sureti başvurana verilir.

Şikâyet yoluna, kendisi ile ilgili olmak kaydıyla hükümlü veya tutuklu ya da eşi, anası, babası, ayırt etme gücüne sahip çocuğu veya kardeşi, müdafii, kanunî temsilcisi veya ceza infaz kurumu ve tutukevi izleme kurulu başvurabilir.

Şikâyet yoluna başvurulması, verilen kararın, yapılan işlem veya faaliyetin yerine getirilmesini durdurmaz. Ancak, infaz hâkimi giderilmesi güç veya imkansız sonuçların doğması ve karar, işlem veya faaliyetin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda karar, işlem veya faaliyetin ertelenmesine veya durdurulmasına karar verebilir."

11. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliğince Şikâyet Üzerine Verilen Kararlar"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Şikâyet başvurusu, 5 inci maddede yazılı sürenin geçmesinden sonra veya infaz hâkimliğinin görev ve yetki alanı dışında kalan bir karar, işlem veya faaliyete karşı ya da başvuru hakkı olmayan kimselerce yapılmışsa infaz hâkimi, başvuru dilekçesini esasa girmeden reddeder; şikâyet başvurusu başka bir yargı merciinin görevi içerisinde ise o mercie gönderir.

Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. (Ek cümleler: 22/7/2010 - 6008/5 md.) Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir.

İnfaz hâkimi, inceleme sonunda şikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, verilen kararın veya yapılan işlemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir.

İnfaz hâkimi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre inceleme ve işlemlerini yürütür ve kararını verir.

(Değişik beşinci fıkra:14/4/2020-7242/6 md.) İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren yedi gün içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kanunlarda infaz hâkiminin onayına tabi olduğu belirtilen hususlarda da bu hüküm uygulanır.[7]

İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine (...)[8] yapılır. İnfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi olduğu takdirde itirazla ilgili karara katılamaz."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12.Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/07/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacının hükümlü olarak bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda kendisine verilen hücre cezasının, kesinleşmeden infaz edilmesi nedeniyle, bir yıl açık görüş haklarının engellendiği ve ailesiyle görüşemediğinden bahisle, uğranılan zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

15. Olayda; davacı iddiası, yukarıda hükümlerine yer verilen 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 4. maddesinde yer alan *"...Hükümlülerin cezalarının infazı .... Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu... gibi işlem ve faaliyetlere"* ilişkin olup, bu şikayetleri incelemenin ve karara bağlamanın İnfaz Hâkimliğinin görevinde olduğu düzenlemesine istinaden, bu konulardaki şikayetlere bakmakla adli yargı yerinin görevli olduğu belirlendiğinden, aynı şikayetten kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılacağı, ancak Uyuşmazlık Mahkemesinin adli yargı içerisinde hangi yargı merciinin bu davalara bakmakla görevli olduğu hususunda karar verme yetkisi bulunmadığı gözetildiğinde, bu belirlemenin ilgili yargı kolunun kendi içerisinde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Bolu 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 10/04/2023 tarih ve E.2023/221, K.2023/188 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile,Bolu 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 10/04/2023 tarih ve E.2023/221, K.2023/188 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/07/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN